

SEVILIJOS KIRPĖJAS

Il barbiere di Siviglia

Siužetas

I veiksmas

Naktį Fiorelas su gatvės muzikantais ateina prie daktaro Bartolo namų. Grafas Almoviva, apsimetęs paprastu jaunuoliu Lindoru, dainuoja apie savo meilę gražulei Rozinai. Merginą sujaudina serenada, tačiau išeiti į kiemą Rozina negali – jos globėjas daktaras Bartolas akylai seka kiekvieną augintinės žingsnį. Mat, senis sumanęs ją vesti!

Almovivai į pagalbą ateina išmoningas linksmuolis kirpėjas Figaras. Jis sugalvoja planą seniui apgauti: apsimetęs ieškančiu buto girtu kareiviu, grafas bandys įsigauti į Bartolo namus.

II veiksmas

Bartolo namų kambarys. Rozina prisimena malonų Lindoro balsą, meilius jo žodžius. Merginai nebaisios globėjo daromos kliūtys: ji tvirtai pasiryžta jas nugalėti ir susijungti su mylimuoju. Tai ji rašo laiške, kurį Figaras turi perduoti Lindorui.

Tačiau ir Bartolas nesnaudžia. Jis pasikviečia Rozinos muzikos mokytoją don Bazilijų, ir jiedu tariasi, kaip kovoti su varžovu. Don Bazilijus pataria griebtis išmėginto ginklo – šmeižto. Šmeižtas, jo žodžiais tariant, gali visiškai sužlugdyti žmogų.

Į namus įsiveržia „girtas kareivis“ – persirengęs Almoviva. Jis triukšmauja ir reikalauja kambario. Veltui Bartolas aiškina esąs atleistas nuo karinių pastovių ir net turįs atleidimo dokumentą. Kilus sąmyšiui, Almovivai pavyksta perduoti mylimajai laišką.

Išgirdusi Bartolo namuose triukšmą, atskuba miesto sargyba, kuriai grafas pasisako kas esąs.

III veiksmas

Rozinos kambarys. Grafas vėl Bartolo namuose, šį kartą apsimetęs muzikos mokytoju. Jis sakosi atėjęs pakeisti staiga susirgusio don Bazilijaus, be to, norįs padėti „garbingam daktarui“ atsikratyti grafo Almovivos.

Tuo metu ateina Figaras skusti Bartolui barzdą. Pasinaudodamas proga, gudrusis kirpėjas paima iš Bartolo balkono durų raktą.

Gal viskas būtų baigęsi laimingai, jei netikėtai nebūtų atėjęs don Bazilijus. Bijodami, kad aikštėn neiškiltų apgavystė, Figaras, Almoviva ir Rozina prikalbinėja „ligonį“ eiti namo. Gavęs iš grafo kapšį auksinių, don Bazilijus sutinka.

Figaras pagaliau imasi savo darbo, o Rozina su mylimuoju aptaria pabėgimą. Tačiau nepaisant visų gudrybių, Bartolui kyla įtarimas, jog tariamasis muzikos mokytojas – Almovivos siųstas žmogus!

Jis išvaro kirpėją ir Almovivą, o grįžusį don Bazilijų siunčia atvesti notarą. Mat, Bartolas nutaria nebedelsti: tuoj pat sudaryti vedybų aktą su augintine. Jam pavyksta įtikinti Roziną, kad ji apgauta – Lindoras jos nemylis, o viliojęs ją, norėdamas patenkinti grafo Almovivos užgaidą! Įžeista Rozina sutinka tekėti už savo globėjo. Ji net atskleidžia pabėgimo planą. Sumerimęs Bartolas bėga šaukti sargybos.

Tuo metu, kaip buvo sutarta, ateina Almoviva su Figaru. Rozina bėgti atsisako. Tada „Lindoras“ pasisako savo tikrąjį vardą, ir įsimylėjęliai suitaiko. Susitarimas bėgti vėl galioja, tačiau tarpduryje bėgliai susiduria su don Bazilijumi ir notaru. Sumanusis Figaras nesutrinka ir praneša, kad notaras pakviestas įteisinti Almovivos ir Rozinos santuoką. Don Bazilijus liudyti nesutinka, tačiau grafas randa būdą jį priversti.

Grįžusiam su sargyba Bartolui belieka susitaikyti su likimu.

„Rossini – tai žerintis, betarpiškas, kaprizingas, tingus, ironiškas, skvarbus protas.“

Ferenz Liszt

Giaocchino Rossini, kaip ir kiekvienas kitas genijus, buvo savo epochos novatorius, sugriovęs daugybę tradicinės italų operos buffa šampų, suteikęs jai gaivalingo gyvenimiškumo ir išraiškos tikrumo, o

mitologinę ar istorinę operą seria atvedęs prie herojinės romantinės operos slenksčio. Kurdamas nepaprastai sparčiai, per 19 metų, paskirtų operos menui, parašė 38 šio žanro veikalus. „Sevilijos kirpėją“ sukūrė per nepilnas tris savaites. Tiesa, Gaetano Donizetti, sugebėjęs kurti dar sparčiau, ta proga pasakė: „Nesistebiu. Jis gi toks tinginys!“

1829 m. Rossini parašo paskutinę savo operą „Vilhelmas Telis“, ir iki pat mirties 1868 m. daugiau neparašo nei vienos operos. Paskutinius tryliką gyvenimo metų G. Rossini praleido Paryžiuje, kur jo salonas tapo vienu populiariausių muzikinių salonų, garsėjančiu ne vien puikiais muzikos vakarais, bet ir Rossini kulinariniais receptais.

Teatro istorijoje yra nemažai atsitikimų, kai ovacijomis sutiktas veikalas numirdavo su savo karta, o publikos nušvilptas – netrukus būdavo pripažintas besąlygišku šedevru. Skandalingu fiasko baigėsi ir „Sevilijos kirpėjo“ premjera Romos Teatro di Torre Argentina scenoje 1816 m. vasario 20 d. Apie ją pasakojamos įvairios legendos: esą žymusis tenoras Manuelis Garcia, įpykintas publikos keliamo triukšmo uvertiūros metu, pradėjęs dainuoti serenadą taip smarkiai brūkštelėjęs per gitaros stygas, kad jos žvangėdamos nutrūkę. Publikai to ir tereikėjo – serenada buvo baigta, salei švilpiant ir kvatojant. Išeidamas į sceną don Bazilijus susipainiojo ilgo apsiausto skvernuose ir visu ūgiu išsitiesė ant grindų, susikruvindamas veidą. Dalis publikos, pagalvojusi, kad taip sumanyta, pasipiktino blogu skoniu, dalis džiaugėsi, kad Rossiniui nesiseka, o kiti tarėsi gavę progą kvatoti toliau. Tuos netikėtumus apvainikavo nežinia iš kur scenoje pasirodęs katinas. Baisaus triukšmo išgąsdintas, jis kniaukdamas ėmė lakstyti po sceną, ieškodamas išėjimo ir suteikdamas begalę džiaugsmo kompozitoriaus priešams. Tad negi italai besiklausys operos, kai scenoje dedasi tokios linksmybės!

Tačiau iš tikrųjų teatre triukšmą kėlė G. Paisiello operos gerbėjai ir konkuruojančio Romos teatro šalininkai, nusprendę sužlugdyti naujos operos premjerą. Tą vakarą jiems pavyko.

Po spektaklio susijaudinę atlikėjai apsupo Rossini, tačiau jis nė kiek nesutrikęs, pasiūlė tostą už operos sėkmę. Vis dėlto į kitą spektaklį, apsimetęs sergančiu, Rossini neatėjo. Neatėjo ir tariamą pergalę pasiekę triukšmadariai. Natūralus buvo kompozitoriaus išgąstis, kai jis naktį prie savo namų pamatė susirinkusią minią, kuri kažką šūkaudama mojavo liepsnojančiais fakelais. Tačiau išgąstis buvo nereikalingas - antrąją premjerą publika sutiko ovacijomis, ir temperamentingieji italai taip išreiškė savo meilę ir susižavėjimą Rossiniu bei jo naująja opera.

Rossini neklydo, ši opera pradėjo savo triumfališką žygį per pasaulio operos scenas. Lietuvoje pirmą kartą ji buvo pastatyta 1924 m., vėliau - 1931 m. (šis pastatymas atnaujintas 1940, 1945, 1949 m.), 1956, 1979 ir 1991 m. Kauno muzikinis teatras šią operą statė 1953, 1962 ir 1976 m. „Sevilijos kirpėjo“ premjerą 1944 m. parengė 1941 – 1944 m. gyvavusi Vilniaus opera, 1949 m. – Klaipėdos teatras, 1947 m. - Detmolde susibūrę į Vakarus pasitraukę mūsų teatro nariai.

Šią „Sevilijos kirpėjo“ premjerą Jums parengė LNOBT Operos studijos stažuotojai. Tai pirmasis studijos spektaklis, neabejojame, kad jauni, tačiau jau turintys puikią sceninę patirtį, dainininkai paliks Jums gražų įspūdį, ir profesionaliai bei žaismingai perteiks visas Gioacchino Rossini operos vingrybes.

Gioacchino Rossini, pagarsėjęs ne tik savo genialia muzika, bet ir kulinariniais receptais, po skandalingai sužlugusios „Sevilijos kirpėjo“ premjeros, šiai savo operai išpranašavo sėkmę. Ir jis neklydo! Jau nuo pat antrojo premjerinio spektaklio 1816 m. „Sevilijos kirpėjas“ pradėjo savo triumfališką žygį per pasaulio operos scenas. Lietuvoje pirmą kartą ji buvo pastatyta 1924 m., vėliau - 1931 m. (šis pastatymas atnaujintas 1940, 1945, 1949 m.), 1956, 1979 ir 1991 m. Kauno muzikinis teatras šią operą statė 1953, 1962 ir 1976 m. „Sevilijos kirpėjo“ premjerą 1944 m. parengė 1941 – 1944 m. gyvavusi Vilniaus opera, 1949 m. – Klaipėdos teatras, 1947 m. - Detmolde susibūrę į Vakarus pasitraukę mūsų teatro nariai.